

Θεοδοσίου καὶ τοῦ Οὐαλεντινιανοῦ (Κώδ. Θεοδ. βιβλ. ις', τίτλ. ζ', νόμ. δ'), οἱ ἀποστάται καὶ οἱ αἱρετικοὶ ἀπεστεροῦντο πάντων τῶν προνομίων, ὧν περ οἱ ἄλλοι πολῖται ἀπελάμβανον, κατὰ συνέπειαν εἶναι λίαν πιθανόν, ὅτι ἐστεροῦντο καὶ τῆς χάριτος τοῦ ἀσύλου, διότι οἱ τοιοῦτοι ἠθέτουσαν καὶ προέδιδον τὴν χριστιανικὴν πίστιν, τὴν ὁποίαν ἅπασι ἐν τῷ θεῷ βαπτίσματι ὁμολόγησαν ἀποβαίνοντες ὡς πρὸς τοῦτο καὶ τῶν Ἰουδαίων χεῖρους, μηδεμίαν χάριτος ἢ δικαιώματός τινος τοῦ λοιποῦ κρινόμενοι ἄξιαι. Σὺν πᾶσι ταύτοις ἀπεκλείοντο τοῦ ἀσύλου καὶ οἱ δοῦλοι, οἱ κρύφα δραπετεύοντες ἢ ἀφαιρούμεντες τι ἀπὸ τῶν δεσποτῶν αὐτῶν, καταφεύγοντες δὲ ἐκεῖ μετ' εὐκαιρίας ἀπεσπῶντο καὶ ἐτιμωροῦντο. Ἀποκλείων δὲ τινὰς ἄλλους προσέτι ὁ Ἰουστινιανὸς καὶ διασαφηνίζων τὸν σκοπὸν τοῦ ἀσύλου λέγει· «Οὐτε δὲ ἀνδρόφονοις, οὔτε μοιχοῖς, οὔτε παρθένων ἄρπαξιν, ἀμαρτάνουσι τὴν ἐκ τῶν ὅρων φυλάξεις ἀσφάλειαν· ἀλλὰ κάκεῖθεν ἐξελεύσεις καὶ τιμωρίαν αὐτοῖς ἐπάξεις. Οὐ γὰρ τῶν τὰ τοιαῦτα ἀμαρτανόντων φείδεσθαι προσήκει, ἀλλὰ τῶν περιόντων, ἵνα μὴ τοιαῦτα ὑπὸ τῶν τολμηροτέρων πάσχοιεν. Ἄλλως τε ἢ ἐκ τῶν ἱερῶν ἀσφάλεια οὐ τοῖς ἀδικοῦσιν, ἀλλὰ τοῖς ἀδικουμένοις δέδοται παρὰ τοῦ νόμου· καὶ οὐκ ἂν εἴη δυνατόν ἐκάτερον ἰσχυρίζεσθαι τῇ παρὰ τῶν ἀσύλων τέπων ἀσφαλείᾳ, καὶ τὸν ἀδικοῦντα καὶ τὸν ἀδικούμενον» (Νεαρά διατ. 17).

Τοιοῦτος ὁ θεσμὸς τοῦ ἀσύλου παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἔθνεσι καὶ τοσούτῳ ἱερῷ ὁ σκοπὸς αὐτοῦ, ὡς πράγματι εἶναι καὶ σαφῶς ὑποδηλοῦται ἐκ τῆς προτεθείσης περικαπῆς τῆς Ἰουστινιανείου Νεαράς, προοριζούσης τὰ ἄσυλα διὰ τοὺς ἀδικουμένους καὶ οὐχὶ διὰ τοὺς ἀδικοῦντας. Μέγα καὶ ἀπέραντον ἄσυλον κατέστη πρὸ ἡμερῶν καὶ διατελεῖ ὑπάρχουσα ὁλόκληρος ἡ πόλις τοῦ Κωνσταντίνου, ὡς πρὸ τινος καιροῦ καὶ ἕτεραι πόλεις χριστιανικαί. Χιλιάδας λιμοκτονουμένων καὶ ἀποθνησκόντων ἔσωσεν ἐκ τοῦ θανάτου θρέψασα, ποτίσασα, περιβαλοῦσα, περιθάλψασα παντοιοτρόπως τὴν ἐσχάτην τοῦ ἀνθρώπου ἐλεεινότητα. Τὸ χριστιανικὸν ἰδίως πνεῦμα, ὡς τὸ πνεῦμα τῆς ἀγάπης, ἀναπηγάζει πλούσια καὶ παραμυθητικὰ τὰ τῆς φιλανθρωπίας νάματα, ἐξερχόμενα ἐκ πάσης σχεδὸν χριστιανικῆς καρδίας. Ἐν τούτοις δὲν ὀφείλομεν νὰ λησμονῶμεν ὅτι ἡ ἀνάγκη καὶ ἡ φιλανθρωπία ἐθεμελίωσε τὸν θεσμόν τοῦ ἀσύλου, ἡ δὲ κατάχρησις αὐτὸν κατήργησεν. Ἀλλ' ἄρα γε καὶ νῦν πάντες οἱ καταφεύγοντες ἐν τῷ ἀσύλῳ τῆς Πόλεως εἰσὶν ἀδικούμενοι καὶ καταδιωκόμενοι ἀδίκως ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν; Ἡ ὑπάρχουσα ἐν πολλοῖς καὶ χεῖρους τῶν ἀποκλησιμένων ὑπὸ τῆς Π.

Διαθήκης καὶ τῶν βυζαντινῶν αὐτοκρατόρων! Θεὸς οἶδεν. Ἡ ἀγαθοεργία ὅμως καὶ ἡ φιλάνθρωπος ὑπὲρ τοῦ πλησίον ἀγάπη, προῖον ἰδίᾳ τῶν εὐαγγελικῶν ἐντολῶν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἐξ εὐαγγελίου καρδίας χορηγούμεναι, ἔχουσι βεβαίαν τὴν ἀξίαν καὶ τὴν ἀμοιβὴν παρὰ Θεοῦ. Γ.

Η ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΤΟΥ ΤΑΜΩ.

Ὁ κ. Δαβρὺ δὲ Θιεράν ἐν ὑπομνήματι αὐτοῦ περὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ ἰσλαμισμού ἐν τῇ Σινικῇ ἐποίησατο μνείαν θρησκείας, ἥς τὸ ὄνομα καὶ ἐν αὐτῇ ἐτι τῇ Σινικῇ εἶναι ἥκιστα γνωστὸν, τῆς θρησκείας δηλονότι τοῦ Ταμῶ (Tamo Kiao). Ἀναγνοὺς ὁ κ. Δαβρὺ τὴν ὀνομασίαν ταύτην ἐν ταῖς ὁθωμανικαῖς ἐπιγραφαῖς τῶν τεμενῶν τῆς Καντῶνος ἀπετάθη εἰς πολλοὺς λογίους, οἵτινες ὁμῶς οὐδεμίαν ἠδυνήθησαν νὰ δώσωσιν αὐτῷ ἀποχρῶσαν ἐξηγήσιν. Τέλος ὁ ἀρχηγὸς τῶν βόνζων τῆς Καντῶνος ἐγνωστοποίησεν αὐτῷ ὅτι ἡ θρησκεία τοῦ Ταμῶ οὐδὲν ἕτερον ἦν ἢ αὐτὸς ὁ βουδδισμός, καὶ ὅτι ὁ Ταμῶ ἡ Βόδδι-Χάρμα ἦν ὁ κη' πατριάρχης, ἦτοι ὁ πρῶτος μέγας διδάσκαλος, ὅστις ὤρισε τὴν Σινικὴν ὡς τόπον τῆς διαμονῆς αὐτοῦ.

Ὁ σοφὸς Γαλάτης ἔλαβε ταυτοχρόνως παρὰ τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν βόνζων περίεργον σύγγραμμα ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν Fo tsou song-tsag, περιέχον ἀγνωστὰς λεπτομερείας περὶ τοῦ Ταμῶ, ὃς Ταμῶ φεύγων τὴν τῶν Βραχμάνων καταδίωξιν ἀπῆλθεν εἰς Ἰνδοστὰν μεταβαίνων εἰς Σινικὴν. Προγραφεὶς ὁ βουδδισμὸς ἐν τῇ χώρᾳ ὅπου ἐγεννήθη ἀπώλεσεν ἐν αὐτῇ τοὺς πλείστους θιασώτας αὐτοῦ, τὰ δὲ ἀσθενῆ λείψανα, ἐν οἷς περιώριστα νῦν ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ, στεροῦνται ἐνότητος θεωριῶν καὶ παραδόσεων, ἐν ᾧ τάχιστα αὐξάνουσιν αἱ πρὸς αὐτὸν προσελεύσεις ἐν τῇ μέσῃ αὐτοκρατορίᾳ (Σινικῇ), ἐν Σιάμη, ἐν Τονγκίγκ, Ἰαπωνίᾳ καὶ Ταρταρίᾳ. Οἱ τὴν παράδοξον ταύτην ἀσπασθέντες θρησκείαν τῆς ἀπωτάτης Ἀνατολῆς ἡγέμονες δοῦσαν ἐθεώρησαν τὸ ἔχειν τοὺς πρωθιερεῖς ἐν τῇ αὐτῇ αὐτῶν. Κατὰ τὸν δέκατον τρίτον αἰῶνα ζῶν ὁ Βούδδας ἀνεδείχθη βασιλεὺς ὑπὸ τοῦ ἐγγόνου τοῦ Τσεγκίσχαν Κουβλεκάν, ὅστις εἰς Θεβιτανὸν τινα ἔδωκε τὸν τίτλον τοῦ Δαλάι Λαμά (ἐν τῇ μογγολικῇ, Λαμά ἡ ἱερεὺς ὁμοίως τῷ Ἰσκαανῷ) ἀνιδρύσας αὐτῶς ἐν Θεβέτ τὴν νέαν ἑδρὰν τῶν βουδδιστῶν πατριαρχῶν.

Παραλείποντες τὰς πληροφoρίας τῶν βιβλίων καὶ ἀναβάλλοντες τὴν ἐξηγήσιν τῶν ἀντικειμένων περὶ ὧν ἐπραγματεύθη ὁ κ. Δελὸς (ἐν τῇ γαλατικῇ ἐθνογραφίᾳ) καὶ ὁ κ. Εὐγένιος Ρεβιγιοῦ (ἐν τοῖς περὶ νομικῶν ζητημάτων ἐν τοῖς κοπτικοῖς πα-

πύραις) παρέχουμεν περίληψιν τῆς περιεργωτάτης πραγματείας τοῦ κ. Δαβρὺ, συνοψίζοντος τὰς ἀποκαλύψεις τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν βόνζων τῆς Καντῶνος.

Ὁ Ταμὼ (Βόδδ-Χάρμα) ἐστὶν ὁ κη' μέγας διδάσκαλος, ὅστις μνηθεὶς τὰ μυστήρια τῆς μεγάλης διδασκαλίας τοῦ Φο μετέβη εἰς Σινικήν πρὸς διδασκαλίαν αὐτῆς. Κατήγετο ἐκ τῆς φυλῆς τῶν Ξατρουὰς καὶ ἦν ὁ τρίτος υἱὸς τοῦ Χιάγγκας, βασιλέως τῆς Μαθάρης, ἐν τῇ μεσημβρινῇ Ἰνδοκῇ. Ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ Πουνζοτόλο διέταξεν αὐτῷ ὅπως μεταβὰς κηρύξῃ ἐν τῷ βασιλείῳ τοῦ Τσεντὰν τὴν ἀρχὴν ταύτην. Ὁ Ταμὼ κατὰ τὴν ὀρισμένην πρὸς ἀναχώρησιν αὐτοῦ ἐποχὴν προλαβὼν τὸν βασιλέα τῆς Μαθάρης καὶ ἀνεψιὸν αὐτοῦ ἀπέρχεται συνιστῶν αὐτῷ τὰς «τρεῖς ἀγνότητας», τὴν βουδδικήν τριάδα. Μετὰ μακρὰν περιπλάνησιν ὁ ἀπόστολος μεταβαίνει εἰς Ναν-χαι-χιέν, ἐπαρχίαν τῆς πόλεως Καντῶνος, τῷ 535 μ. Χ. Ἡ κυβέρνησις πάραυτα παρεσκεύασεν αὐτῷ μέγαρον, ταχυδρόμος δ' ἀποσταλὴς παρ' αὐτῆς διεκτίρυττε τὸ γεγονός τοῦτο ἀνὰ τὴν πρωτεύουσιν.

Ὁ αὐτοκράτωρ Βουτὸ, τῆς δυναστείας τῶν Λεάγ, μετεπέμψατο δι' ἐνὸς ὑπουργοῦ αὐτοῦ τὸν Ταμὼ εἰς τὸ μέγαρον. «Μέγα διδάσκαλε, εἶπεν αὐτῷ ἡμέραν τινὰ ὁ αὐτοκράτωρ, ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς εἰς τὸν θρόνον ἀναβάσεώς μου ἠγωνίσθην μεγάλως πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς διδασκαλίας τοῦ Φο. . . Ἐλπίζω ὅτι διὰ τοῦτο ἔχω τὴν ἡμετέραν ἀγάπην.

Αὐποῦμαι, εἶπεν ὁ Ταμὼ, ἐπὶ τῷ ὅτι δὲν δύναμαι νὰ θεωρῶ ὡς ἀξιεπαίνους τὰς πράξεις, περὶ ὧν ὁμιλεῖ ἡ Ὑ. Μ. Ὁ ἄνθρωπος, μικρὸς καρπὸς τοῦ οὐρανοῦ, περιέχει ἐν ἑαυτῷ πηγὴν πλάνης καὶ ἀπωλείας ἐφόσον δὲν λάβῃ γνῶσιν τῆς καταστάσεως τοῦ μὴ εἶναι, τοῦ κενοῦ καὶ τοῦ αὐλοῦ, πᾶσαι αἱ πράξεις αὐτοῦ ὁμοιάζουσι πρὸς τὴν δραπέτιδα λάμψιν τῆς φλογός. Ἡ ἀληθὴς ἀξία δὲν ἔγκειται ἐν τῇ παραστάσει τῶν ἐξωτερικῶν πράξεων, Εἰπέ μοι, ἐπανελάθει ὁ αὐτοκράτωρ, τί ἐννοεῖς διὰ τῶν λέξεων ἅγιος καὶ πρώτη μονάς. Ἡ πρώτη μονάς κεῖται ὑπερθεὶς πάσης ἀνθρωπίνης ἀντιλήψεως, προκειμένου δὲ περὶ ἁγίου. ἐξακλόουθω, εἰσέτι ζητῶ τοιοῦτον. — Λοιπὸν καὶ ἐμὲ πρὸς τί παραβάλλετε με; — Πρὸς οὐδέν.

Ὁ Ταμὼ διεδίωκεν ἀκολούθως ἐν τῇ μοναστηρίῳ τοῦ Χαιο-λόγκ-τιε ἐπὶ τοῦ ὄρους Song. Ἐζῆσεν ἐκεῖ συνασπειρωμένος πρὸ τοίχου μεγίστην ἄγων σιγῇ. Ἡμέραν τινὰ μεταβαίνει εἰς τὸ μοναστήριον ἱερεὺς, δεόμενος ὅπως ἐπὶ μίαν στιγμὴν συνδιαλεχθῇ μετὰ τοῦ μεγάλου διδασκάλου. Ἡ χιών ἐπιπτεν ἄρθρονος· ὁ ἱερεὺς ἀπεποιήθη νὰ εἰσελθῇ, ἄχρις οὗ ὁ Ταμὼ εὐσπλαγχνθεὶς συνήνεσεν εἰς τὴν αἴτησιν αὐτοῦ. «Τί μὲ θέλεις, λέγει αὐτῷ;

Πρὸς χάριν διδάξόν με παρακαλῶ τὰ μεγάλα μυστήρια τοῦ νόμου τοῦ Φο. — Ὁ πόθος σου δὲν θέλει πραγματοποιῇ, ὀλίγας ἔχεις ἀρετὰς, καὶ τὴν καρδίαν πλήρη. Ὁ ἱερεὺς λαβὼν τότε μάχαιραν καὶ ἀπακόφας τὴν ἀριστερὰν χεῖρα, ἔρριψεν πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ Ταμῶ. «Κάλλιστα, εἶπεν αὐτῷ ὁ διδάσκαλος· ἐμιμήθης τοὺς πρώτους Φο, οἵτινες ἐπελανθάνοντο τοῦ σώματος αὐτῶν καὶ μόνον τὴν διδασκαλίαν ἀνεπόλουν. Τοῦ λοιποῦ κληθήσῃ Τσοῦϊ-χο(ἄγγιχους). — Κρίνετέ με ἤδη ἄξιον μυστήσεως εἰς τὴν διδασκαλίαν; — Εἰς τὴν διδασκαλίαν! ἀλλ' αὕτη δὲν εἶναι ἔργον ἀνθρώπινον, ἀλλ' ὁ ὑπέρτατος λόγος. Πρὸς κατὰληψιν αὐτῆς δεόν ὅπως ἡ καρδία ᾗναι ὅλως κενή. — Ἀλλὰ, διδάσκαλε, τοιαύτη ἐστὶ καὶ ἡ ἐμὴ, δυσκόλως δὲ θ' ἀνεύρισκον αὐτὴν εἰάν ᾗθελον τὴν ζητήσαι.

Μετὰ τινὰ χρόνον, ὁ Ταμὼ λέγει εἰς τὸν Τσοῦϊ κα. «Ἀπὸ τοῦ Kakia-ye (Çakia Moupi) μέχρις ἐμοῦ τὰ μυστήρια τῆς διδασκαλίας διεβιδάσθησαν ἀδιαλείπτως. Ἐξέλεξά σε ὡς διάδοχόν μου. Λάβε λοιπὸν τοῦτο τὸ Κία-σα (ἐνδυμα) ὅπερ ἐστὶ τὸ ἔμβλημα τοῦ μεγάλου διδασκάλου. Θὰ φέρωσι τοῦτο ἐπὶ διακόσια ἔτη μετὰ τὸν θάνατόν μου, εἴτα ἀποθήσεται ἄχρηστον. Ὁ Ταμὼ ἐτελεύτησε τὸν βίον ἐν τῷ μοναστηρίῳ Τσιεν-στέν-ζε. Μετὰ παρέλευσιν ἐνὸς μόλις ἔτους εἰς αὐτοκρατορικὸς πρεσβευτὴς ἐπανερχόμενος ἐκ τῶν δυτικῶν χωρῶν συνήντησε τὸν Ταμὼ τρέχοντα ταχύτατα μονοσάνδαλον, καὶ τρεπόμενον, ἔλεγεν τὴν εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ ἄγουσαν. Μαθὼν τὴν παράδοξον ταύτην συνάντησιν ὁ αὐτοκράτωρ διέταξε ν' ἀνοιχθῇ ὁ τοῦ μεγάλου διδασκάλου τάφος ἐν ᾧ εὗρέθη ἐν μόνον ἀχύρινον σάνδαλον.

Τῷ 713, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Σουι-νέγκ οὐδεὶς πλέον ἔφερε τὸ Κία-σα. Δύο μεγάλοι διδάσκαλοι διημφισβήτησαν τὴν ὑπεροχὴν ἐν τῷ βορείῳ καὶ νοτίῳ μέρει τῆς αὐτοκρατορίας. Τὸ σχίσμα διήρκεσεν ἄχρι τοῦ 1260, ὅτε ὁ Χουιλλί (Κουβλάϊ χάν) διώριζε τὸν Pa-sze-pa, ἀρχηγὸν τοῦ βουδδισμοῦ ὑπὸ τὸν τίτλον Δαλάϊ-Λαμά.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ.

ΠΕΡΙ ΒΕΒΑΙΩΣΕΩΣ. — Ἐν τῇ γαλλικῇ ἀκαδημίᾳ τῶν ἐπιγραφῶν κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 20/1 φεβρουαρίου ὁ κ. Ρεβιλ λου ἐρμηνεύων περιεργότατον δημοτικὸν πάπυρον ἀνήκοντα τῇ Συλλογῇ τοῦ Λούβρου ἐποιήσατο μελέτην περὶ ἐνὸς πῶν σπουδαιωτάτων ζητημάτων τοῦ ποσοῦτε παρὰ τῶν ἀρχαίων θαυμαζομένου καὶ τοσοῦτο θαυμασίου ἔργου αἰγυπτιακοῦ δικαίου, περὶ τοῦ ζητήματος τῆς ἐγγυήσεως ἣν ὁ πωλητὴς ἐνὸς ἀκινήτου εἶδεν